

รายการ : หนังสือปิดาทักบัวตมิสกา

ตอน : ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทะเบียนราษฎรและบัตรประจำตัวประชาชน

กฎหมายทะเบียนราษฎรและบัตรประจำตัวประชาชนเป็นเรื่องใกล้ตัวที่ทุกคนควรทราบ เพื่อจะได้ปฏิบัติตามได้อย่างถูกต้อง ซึ่งในวันนี้จะได้นำเสนอเกี่ยวกับความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทะเบียนราษฎรและบัตรประจำตัวประชาชนให้ได้รับทราบ ดังนี้

- เมื่อมีคนเกิด จะต้องทำอย่างไร ภายในระยะเวลาเท่าไร

กรณีเด็กเกิดในบ้าน กฎหมายกำหนดให้เจ้าบ้านซึ่งหมายถึงผู้ซึ่งเป็นหัวหน้าครอบครองบ้านในฐานะเจ้าบ้าน ผู้เช่าหรือในฐานะอื่นใดก็ตาม หรือบิดาหรือมารดาต้องไปแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งท้องที่ที่มีเด็กเกิดภายในบ้าน ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่เด็กเกิด โดยนำหลักฐานดังต่อไปนี้ไปแสดงคือ ๑) บัตรประจำตัวประชาชนของเจ้าของบ้านกับของบิดา และมารดาที่เกิด ๒) สำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน ๓) ข้อมูลที่เกี่ยวกับชื่อตัว ชื่อสกุล เพศ สัญชาติ วัน เดือน ปีเกิดของเด็ก ตลอดจนข้อมูลเกี่ยวกับตัวบิดามารดาของเด็กที่เกิดด้วย

กรณีเด็กเกิดนอกบ้าน กฎหมายกำหนดให้บิดาหรือมารดาแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งท้องที่ที่มีคนเกิดนอกบ้าน หรือแห่งท้องที่ที่จะพึงแจ้งภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่เด็กเกิด ในกรณีจำเป็นไม่อาจแจ้งได้ตามกำหนด ให้แจ้งภายหลังได้แต่ต้องไม่เกิน ๓๐ วัน

กรณีเด็กเกิดที่โรงพยาบาล ทางโรงพยาบาลจะออกใบรับรองการเกิดให้บิดาหรือมารดาเพื่อนำไปแจ้งการเกิดที่สำนักงานทะเบียนท้องที่ที่โรงพยาบาลตั้งอยู่

การแจ้งเกิดไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมใด นายทะเบียนจะออกสูติบัตรให้ไว้เป็นหลักฐาน ทั้งนี้ หากไม่แจ้งเกิดภายในกำหนดเวลาที่กล่าวมา จะมีความผิดและมีโทษปรับไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท ซึ่งนายทะเบียนมีอำนาจเปรียบเทียบปรับได้

- การมีบัตรประจำตัวประชาชนครั้งแรก ต้องทำเมื่ออายุเท่าใด ถ้าไม่ทำจะเกิดอะไรขึ้น

กฎหมายกำหนดให้ผู้มีสัญชาติไทยซึ่งมีอายุตั้งแต่ ๗ ปี บริบูรณ์ แต่ไม่เกิด ๗๐ ปีบริบูรณ์ และมีชื่อในทะเบียนบ้านต้องมีบัตรประจำตัวประชาชน โดยให้ยื่นคำขอมีบัตรประจำตัวประชาชนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในกำหนด ๖๐ วัน นับแต่วันที่มิใช่มีอายุครบ ๗ ปีบริบูรณ์ หรือวันที่ได้สัญชาติไทยสำหรับผู้ไม่ได้สัญชาติไทย โดยการเกิด หรือได้กลับคืนสัญชาติไทย

การขอมีบัตรประจำตัวประชาชนของผู้มีอายุไม่ถึง ๑๕ ปี ให้เป็นหน้าที่ของบิดา มารดา ผู้ปกครองหรือบุคคลซึ่งรับผิดชอบผู้นั้นอยู่เป็นผู้ยื่นคำขอ แต่ไม่เป็นการตัดสิทธิของผู้มีอายุไม่ถึง ๑๕ ปี นั้น ที่จะยื่นคำขอด้วยตนเอง

เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาการขอมีบัตรประจำตัวประชาชน ผู้ซึ่งต้องมีบัตรประจำตัวประชาชน ซึ่งมีอายุตั้งแต่ ๑๕ ปีขึ้นไป หรือบิดา มารดา ผู้ปกครองหรือบุคคลซึ่งรับผิดชอบผู้นั้นอายุไม่ถึง ๑๕ ปี แล้วแต่กรณีไม่ยื่นขอมีบัตรประจำตัวประชาชน ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน ๑๐๐ บาท

**- บัตรประจำตัวประชาชนมีอายุก็ปี เมื่อต้องทำบัตรใหม่ ต้องดำเนินการอย่างไร
เมื่อใด**

บัตรประจำตัวประชาชนมีอายุ ๘ ปี เมื่อบัตรหมดอายุผู้ถือบัตรต้องทำบัตรใหม่ โดยยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่บัตรเดิมหมดอายุ ทั้งนี้ ผู้ถือบัตรจะขอมีบัตรใหม่ ก่อนวันที่บัตรเดิมหมดอายุก็ได้ โดยยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายใน ๖๐ วัน ก่อนวันที่บัตรเดิมหมดอายุ

กรณีบัตรหายหรือถูกทำลาย บัตรชำรุดในสาระสำคัญหรือกรณีแก้ไขชื่อตัว ชื่อสกุล หรือชื่อตัวและชื่อสกุลในทะเบียนบ้าน ผู้ถือบัตรต้องมีบัตรใหม่หรือเปลี่ยนบัตรแล้วแต่กรณี โดยยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในกำหนด ๖๐ วัน นับแต่วันที่มิเหตุดังกล่าว

การขอมีบัตรใหม่หรือขอเปลี่ยนบัตรของผู้มีอายุไม่ถึง ๑๕ ปี ให้เป็นหน้าที่ของบิดามารดา ผู้ปกครองหรือบุคคลซึ่งรับผิดชอบผู้นั้นอยู่เป็นผู้ยื่นคำขอ แต่ไม่เป็นการตัดสิทธิของผู้มีอายุไม่ถึง ๑๕ ปี นั้น ที่จะยื่นคำขอด้วยตนเอง

เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลา ๖๐ วันดังกล่าว ผู้ถือบัตรซึ่งมีอายุตั้งแต่ ๑๕ ปีขึ้นไปหรือบิดามารดา ผู้ปกครองหรือบุคคลซึ่งรับผิดชอบผู้มีอายุไม่ถึง ๑๕ ปี แล้วแต่กรณี ไม่ยื่นขอมีบัตรใหม่ ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน ๑๐๐ บาท

- ไม่พกบัตรประจำตัวประชาชนติดตัว จะมีโทษตามกฎหมายอย่างไร

ผู้ถือบัตรประจำตัวประชาชน ซึ่งมีอายุตั้งแต่ ๑๕ ปีขึ้นไป หากไม่สามารถแสดงบัตรเมื่อเจ้าพนักงานตรวจบัตรขอตรวจ ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน ๒๐๐ บาท

หากท่านใดประสงค์จะทราบข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับพระราชบัญญัติฉบับนี้เพิ่มเติม กรุณาติดตามได้ที่ www.senate.go.th หรือ โทรศัพท์สอบถามได้ที่ ศูนย์บริการข้อมูลด้านกฎหมายและหน่วยประสานงานราชการวุฒิสภา โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๑๕๖๕